

۵ - نگاهی به صنعت فولاد کره جنوبی (۱)

برای کره جنوبی، فولاد بمنزله خوراک اصلی صنعت است. معیذا تعداد اندسته از مجتمع‌ها طی که به فولادسازی در این کشور مشغولند معدود و محدود می‌باشد. با توجه به تعداد محدود واحدهای فولادسازی کره جنوبی، ارتقاء رتبه این کشور به دوازدهمین تولیدکننده فولاد در جهان آن‌هم در سال ۱۹۸۶، دستاورد مهمی محسوب می‌گردد. خاصه از این جهت که تنها در اوایل سال ۱۹۶۲ و طی نخستین برنامہ پنجساله اقتصادی کره جنوبی بود که فولاد جزو الویت‌های توسعه صنعتی قلمداد گردید.

هرچند صنعت فولاد کره جنوبی در وضعیت مطلوبی است، لکن در مورد تداوم این وضع نیز جای چندان خوشبینی نیست. کلاً در سال گذشته، شرایط اقتصادی رضایتبخش بود و چنین بنظر می‌رسد که در سال ۱۹۸۷ نیز وضعیت اقتصادی کمی‌وبیش همچون سال ۱۹۸۶ باشد، لکن تنگناهای چندی موجود است که امکان دارد جلوی رشد آتی را بگیرد.

در سال گذشته، اقتصاد کره جنوبی با جهش چشمگیری روبرو گشت. عمدتاً "بدلیل عوامل خارجی نظیر پایین بودن نرخهای بهره در سطح جهان، پایین بودن بهای نفت (در سال گذشته، واردات نفت حدوداً ۵۰ درصد نیازهای انرژی کره جنوبی را تامین نمود)، تضعیف ارزش سربا بری دلار آمریکا و بالاخره افزایش تدریجی ارزش سربا بری "ین ژاپن، رشد تولید ناخالص ملی" (GNP) کره جنوبی به بیش از ۲۲ درصد بالغ گردید، حال آنکه رشد مربوطه در سال ۱۹۸۵ کمتر از ۶ درصد بود.

در حالیکه رشد اقتصادی سال گذشته، بالاترین میزان سالانه در

دهسال گذشته بوده است. معیناً، بسیاری از تحلیل‌گران را عقیده بر این است که اقتصاد دکره جنوبی در سال جاری با اندکی کاهش رشد مواجه خواهد گردید. تحلیل‌گران مذکور اظهار می‌دارند که تداوم افزایش ارزش پرابری "ون" (واحد پول کره جنوبی) در مقابل دلار آمریکا از یک سو و افزایش اقدامات حمایت‌گرایانه در بازارهای کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری از سوی دیگر، باعث خواهد شد تا اقتصاد کره جنوبی - که یک اقتصاد پارسمت‌گیری صادراتی است - تضعیف گردد. در این میان، بانک کوریه (Bank of Korea) پیش‌بینی می‌کند که در سال ۱۹۸۷، رشد "GNP" کاهش یافته و به ۹ درصد بالغ شود. حال آنکه هیات برنامه‌ریزی اقتصادی دولت انتظار دارد که میزان افزایش "تولید ناخالص ملی" تنها برابر با ۸ درصد باشد.

رشد اقتصادی - هر چند با شتابی کمتر - بدین معناست که مصرف فولاد همچنان منعکس‌کننده صحت و تندرستی اقتصادی خواهد بود. اطلاعاتی که توسط "موسسه تحقیقات اقتصادی و تکنولوژیکی کره جنوبی" گردآوری شده است مبرهن می‌سازد که، میزان مصرف و تولید فولاد کره جنوبی نیز به میزان مشابهی افزایش خواهد یافت. موسسه مذکور بر این اعتقاد است که در سال جاری، میزان تولید فولادآورده‌های نهائی فولاد کره جنوبی حدوداً ۹/۵ درصد و میزان مصرف فولاد این کشور نیز حدوداً ۱۳/۴ درصد فزونی خواهد یافت.

برطبق اعلام "اتحادیه آهن و فولاد کره جنوبی" (KISA)، میزان تولید فولاد داخلی کره جنوبی در سال گذشته به ۱۴۵۵۲۵۲۹ تن بالغ گردید، حال آنکه مقدار تولید شده در سال ۱۹۸۵ برابر با ۱۳۵۳۹۱۴۵ تن بود. از مقدار مذکور حدود ۹۵۲۸۲۵۵ تن، از روش فولادسازی به کمک کنورتور اکسیژن تولید گردید، که در مقایسه با سال ۱۹۸۵ متضمن ۲۴۳۳۸۴ تن فزونی می‌باشد، ضمناً "روش

(۱); "Korea Iron & Steel Assn."

فولادسازی نامبرده‌تاما ما "مربوط به مجتمع" پوسکو" میشود. شایان ذکر است که مجتمع فولادسازی پوسکو (پوهانگ) بر خورداراز سه دستگا هکنورتور اکسیژن ۱۰۰ تنی و نیز سه دستگا هکنورتور ۳۰۰ تنی است که کل ظرفیت فولاد سازی آنها برابر با ۹/۱ میلیون تن فولاد خام در سال می باشد .

از کل میزان تولید فولاد خام کره جنوبی در سال ۱۹۸۶، حدود ۵۰۲۶۲۹۴ تن آن توسط ۱۰۱۲ واحد فولادسازی از روش "کوره قوس الکتریکی" تولید گردید که مقدار مذکور در مقایسه با سال ۱۹۸۵ بین افزایش چشمگیری برابر با ۷۷۲۰۲۰ تن می باشد و در مقایسه با سال ۱۹۸۰ نیز تقریباً "دو برابر" فزونی نشان می دهد. واحدهای کوچک فولادسازی کره جنوبی (mini-mills) با ۸۱ درصد از ظرفیت ۶۷۴۲۰۰۰ تنی خود مشغول به تولید بوده و میزان مصرف آهن قراضه این واحدها نیز از ۴۷۰۲۰۰۰ تن مربوط به سال ۱۹۸۵ به ۵۵۷۴۰۰۰ تن در سال گذشته افزایش یافت .

از کل ۱۴۷۷۰۰۰۰ تن تولید فرآورده های نهائی فولاد کره جنوبی در سال گذشته ؛ حدود ۶۷۰۵۰۰۰۰ تن آن فرآورده های طولی فولاد، حدود ۷۸۲۰۰۰۰۰ تن آن فرآورده های تخت فولاد و در حدود ۲۴۴۷۰۰۰ تن آن نیز محصولات ریخته گری آهنگری شده فولاد بوده است .

در سال ۱۹۸۶ تولید فولاد کره جنوبی، بر اساس فرآورده های نهائی فولاد و در مقایسه با تولید ۱۳۵۴۳۰۰۰ تنی سال ۱۹۸۵ حدوداً "۹ درصد" افزایش یافته و زسویی دیگر، میزان واردات فرآورده های نهائی فولاد نیز با ۸/۲ درصد کاهش از ۱۳۲۹۰۰۰۰ تن مربوط به سال ۱۹۸۵ به ۱۲۲۰۰۰۰۰ تن در سال ۱۹۸۶ تنزل پیدا کرد. این امر موجب شد تا کل میزان عرضه فرآورده های فولاد با ۷/۵ درصد افزایش به ۱۵۹۸۵۰۰۰ تن بالغ گردد. همچنین میزان مصرف داخلی فولاد در مقایسه با سال ۱۹۸۵ با ۶/۱ درصد افزایش روبرو گردید و به ۱۰۲۵۶۰۰۰ تن رسید و میزان صادرات فرآورده های فولاد نیز با ۱۰/۱ درصد

افزایش به ۵۷۲۹۰۰۰ تن بالغ گشت که مقدا مذکور در مقایسه با میزان صادر شده در سال ۱۹۸۵ متضمن ۵۲۵۰۰۰ تن افزایش است .

شاهان ذکر است که آما مربوط به مصرف فرآورده های فولاد در بخشهای مختلف اقتصاد کره جنوبی، آنهم مربوط به سال ۱۹۸۶، غیر قابل دسترس بوده است. معذک بر مبنای مصرف فرآورده های نهائی فولاد در سال ۱۹۸۵ (برابر با ۹۶۸۷۰۰۰ تن)، بخش فعالیتهای ساختمانی خصوصی و عمومی، بزرگترین بخش مصرف کننده فولاد در کره جنوبی بوده و مقامات صنعت فولاد نیز بر این عقیده اند که بخش مذکور در چند سال آیند نیز همچنان مقام ممتاز خود را محفوظ نگاه خواهد داشت .

در سال ۱۹۸۵، پروژه های مربوط به مهندسی راه و ساختمان، نظیر احداث پلها، کشیدن خطوط راه آهن، کانالهای آب و فاضلاب و سایر — برنامهای عمران ملی، حدود ۴۳/۸ درصد از مصرف فرآورده های نهائی فولاد را بخود اختصاص داد. سهم مصرف فولاد در برپائی خانه، کارخانه و دفتر کار نیز معادل با ۲۵/۳ درصد بود. بطور کلی، در سال ۱۹۸۵، دست اندرکاران ساختمانی حدود ۴۹/۳ درصد از فرآورده های نهائی فولاد را اکتیا نمودند. بخش عمده بعدی آنهم از لحاظ میزان مصرف فولادها نا بخش تولید مصنوعات فلزی با سهم مصرف ۴۴/۲ درصد فرآورده های فولاد بوده است. سهم مصرف فولاد در بخش کشتی سازی برابر با ۸/۲ درصد، در بخش ساخت ماشین آلات معادل با ۷ درصد، در بخش تولید خود روبرا برابر با ۵/۸ درصد، در بخش تولید لوازم ماشین — آلات برقی و الکترونیکی معادل با ۴/۶ درصد و در سایر بخشهای باقیمانده نیز جمعا " ۵/۹ درصد بوده است .

سطح تقاضا برای آهن آلات ساختمانی برای چندین سال متعادی در حدی چشمگیر باقی مانده است، که این خود معلول واگذاری میزبانی بازیهای المپیک سال ۱۹۸۸ به کشور کره جنوبی است. هر چند عملیات عمده

ساختمانی، اغلب مستقیماً "به اجرای زیبا اختصا ص دارد (نظیر برپا نشی استادیوم المپیک)، معذک دهکده المپیک، ورزشگاهها، وساختمانهای اداری، بمنظور استفاده در با زیبای آسیائی - که سال گذشته در "سئول" برپا شد - زودتر مهیا گردید. هتلهای جدیدی آنهم در شهرهایی که قرار است میزبان با زیبای المپیک باشند - نظیر "سئول"، "پوسان"، "تائه جون"، "سونگنام" و "کوانگ جو" - در شرف ساخته شدن است و هتلهای دیگری نیز جهت پذیرائی از خیل عظیم جهانگردان، در شرف با زسازی و آماده سازی آتمادسازی میباشند. بر اساس محاسبه "بانک عمران کره جنوبی"، میزان سرمایه - گذاریهای رفاهی این کشور در سال گذشته با ۲۹/۳ درصد افزایش رو برو گردید و بر طبق اعلام موسسه "دیشین سکیوریتیز" (Daishin Securities) افزایش میزان سفارشات عملیات ساختمانی نیز در سال جاری معادل با ۱۲/۹ درصد خواهد بود.

علاوه بر اهداف توسعه ملی، چند عامل دیگر نیز احتمالاً موجب تداوم تحرک فعالیتها ی ساختمانی خواهند گردید. از جمله این عوامل میتوان از پروژه برپائی چندین سد (بنا به دلایل سیاسی)، آنهم در نواحی شمالی کره جنوبی نام برد، که این امر برای تولیدکنندگان فرآوردههای فولاد ساختمانی، زمینه خوبی برای عرضه فرآوردههای خود فراهم میسازد. همچنین دولت کره جنوبی اخیراً "اعلام نمود که در نظر دارد جهت زیباسازی ۱۸ کیلومتر از اراضی امتداد رودخانه "هان" (Han)، مبادرت به اجرای یک پروژه دوساله به هزینه ۱۳۲ میلیون "ون" نماید. پروژه مذکور شامل احداث چند جاده، تعدادی پارک و سهیل می گردد. همچنین وزارتخانه های مختلف و هیات برنامهریزی اقتصادی، قصد دارند تا در سال جاری ۲۵ منطقه صنعتی ایجاد نمایند و بدین ترتیب تولیدکنندگان متوسط و کوچک را تشویق کنند تا تا سیسات تولیدی خود را در نواحی روستائی احداث نمایند

تا بدینوسیله از میزان فشا رهبر مراکز پرت مرکزی نظیر "سئول"، "اینچون" و "پوسان"، کاسته گردد.

در سال گذشته، سایر بخشهای مصرفکننده فولاد، نظیر صنعت اتومبیل سازی و صنعت تولید لوازم و وسایل الکتریکی نیز با تحریک قابل توجهی روبرو گردیدند و در نتیجه، جهت مرتفع ساختن میزان تقاضای بخشهای مذکور، بر میزان تولید فولاد افزوده گردید.

در سال ۱۹۸۶، میزان تولید اتومبیل، کامیون و اتوبوس کره جنوبی به ۵۸۳۵۰۰ دستگاه بالغ گشت، که بر طبق اطلاعات گردآوری شده توسط "اتحادیه آهن و فولاد کره جنوبی" (KISA)، در مقایسه با میزان تولید شده در سال ۱۹۸۵، متضمن بیش از ۲۱۷۰۰۰ دستگاه افزایش میباشد. در این میان، بر اساس پیشبینی موسسه "لاکی سکیوریتیز" (Lucky Securities)، در سال جاری میزان تولید خودروه به ۸۹۰۰۰۰ دستگاه بالغ خواهد گشت. از میزان مذکور، حدوداً ۵۵۹۰۰۰ دستگاه به امر صادرات اختصاص خواهد یافت که در مقایسه با رقم ۳۰۶۰۰۰ مربوط به صادرات سال گذشته، افزایش چشمگیری برابر با ۸۳ درصد را مبرهنه میسازد.

در سال گذشته، مصرف انواع ورق پوشش دار فولادی نیز در بخش تولید وسایل و لوازم الکتریکی با افزایش مطلوبی روبرو گشت. بر طبق آمار ارائه شده توسط صنعت مذکور، میزان تولید وسایل و لوازم مصرفکننده قابل توجه فولاد نظیر انواع ایخچال، پنکه، ماشین لباسشویی و ماشین لباسشویی، حدوداً "با ۱۵۵۴۱۲۲ واحد افزایش به ۵۹۷۳۳۷۵ واحد رسید. از سوی دیگر، لوازم و وسایل الکتریکی دیگر نظیر انواع تلویزیون رنگی و دستگاه ویدئو نیز با افزایش میزان فروش روبرو شد که این امر عمدتاً معلول افزایش صادرات اینگونه کالاها بود. در سال ۱۹۸۶، میزان تولید فرآوردههای حاصل از نور در فولاد معمولی کره جنوبی به ۲۱۴۴۸۵۰ تن

بالغرددید، حال آنکه مقدار تولید شده در سال ۹۸۵ برابر با ۱۹۴۶۶۲۶ تن بود.

لکن در مورد این دو گروه از کالاها، که شدیداً "به فروشهای صادراتی متکی میباشند، چشم انداز آینده چندان روشن بنظر نمی رسد. در این رابطه، منابع مطلع صنایع یا دسده خاطر نشان می سازند که احتمالاً "فروش کالاهای مذکور در اثر تدابیر مربوط به تحدید واردات - که در کشورهای پیشرفته سرمایه داری جهت حمایت از تولیدکنندگان داخلی اتخاذ می شود - دچار کاهش خواهد شد. برای مقابله با کاهش صادرات مستقیم، شرکتهای تولیدکننده لوازم الکتریکی - شرکتهای "گلدستار" (Goldstar) و "سامسونگ الکترونیکس" (Samsung Electronics) - مشغول ایجاد واحدهای تولیدی در ایالات متحده آمریکا و اروپا میباشند. از طرف دیگر، بدلیل آنکه شرکتهای تولیدکننده کره جنوبی، بخش مهمی از قطعات مورد استفاده در لوازم تولیدی خود را از ژاپن وارد می سازند و افزایش ارزش برای "ین" در سال گذشته موجب افزایش هزینه اکتیاع این گونه قطعات گردید، در نتیجه از میزان سودآوری فروش محصولات نهائی، کاسته شده است.

همچنین در سال گذشته، صادرات کره جنوبی از بابت افزایش ارزش برای "ون" در مقابل دلار آمریکا (به میزان ۳/۳ درصد) دچار لطمه گردید. بعضی از تحلیل گران مربوطه پیش بینی می کنند که در طی سال جاری نیز ارزش برای "ون" در مقابل دلار، مجدداً ۷ درصد فزونی یابد. این امر از یک سو موجب رضایت خاطر دست اندرکاران فولادسازی کره جنوبی خواهد گردید، چرا که از لحاظ وارد نمودن مواد اولیه ای که به دلار قیمت گذاری می شوند، به نفع آنها تمام خواهد شد. لکن از سوی دیگر، موجب تضعیف خاصیت رقابت پذیری پارهای از فرآورده های فولاد و کالاهای

ساخته شده از فولاد در بارهای خارجی نیز می‌گردد.

صنعت کشتی سازی کره جنوبی نیز آینده‌ای نامعلوم را در پیش روی دارد. صنعت کشتی سازی کره جنوبی در سال ۱۹۸۳ به اوج سطح فعالیت‌های خود رسید بطوریکه میزان سفارشات جدید در سال مذکور کلاً به ۴/۱ میلیون تن (GT)^(۱) بالغ گشت. معذک وجود بحران در صنعت کشتی سازی جهانی باعث گردید که سطح سفارشات در سال ۱۹۸۴ به ۲/۵۶ میلیون تن (GT) و در سال ۱۹۸۵ نیز به ۱/۲ میلیون تن کاهش یابد. بدین ترتیب کره جنوبی در سال گذشته خود را برای سال بحرانی دیگری آماده می‌ساخت که یکبارها وضع و احوال دچار تغییر گردید.

اثرات افزایش ارزش برابری "ین" به میزان ۵۰ درصد در سال گذشته، بخوبی در صنعت کشتی سازی ژاپن، انعکاس داشته است. از مجموع ۸۲ کشتی که در سال گذشته به صنعت کشتی سازی کره جنوبی سفارش داده شد، ۵۱ کشتی جهت صادرات بود. با توجه به اینکه صنعت کشتی سازی ژاپن مجبور گردید که جهت خنثی نمودن افزایش ارزش برابری "ین" مبادرت به افزایش قیمت‌ها نماید، در نتیجه بنا به تصریح منابع مطلع صنعت کشتی سازی، حدود ۸۰ درصد از سفارشات مربوط به ساخت کشتی‌های فله‌بر و تانکرها ی نفتی که در شرایط عادی به ژاپن داده می‌شد، به کره جنوبی ارائه شد.

معهداً، افزایش ارزش برابری "ین" همچنین موجب بروز لطماتی به صنعت کشتی سازی کره جنوبی گردید. چرا که حدود نیمه‌ای از قسمت‌های مکانیکی مورد استفاده در کشتی‌های ساخت کره جنوبی، از طریق واردات تامین می‌شوند. برطبق اظهار مقامات "موسسه تحقیقات اقتصادی و تکنولوژیکی کره جنوبی"، از مقدار یاد شده حدوداً "۷۰ درصد، از ژاپن

(۱): "Gross Ton" - واحد وزن، معادل با ۲۲۴۰ پوند.

وارد می‌گردد. بدین ترتیب، افزایش ارزش برای "ین" موجب افزایش هزینه‌های مذکور در کل هزینه واقعی ساخت کشتی در کره جنوبی از ۶۲/۵ درصد در سال ۱۹۸۵ به ۷۹ درصد در سال ۱۹۸۶ گردید.

جهت خنثی نمودن افزایش هزینه‌های مکانیکی مورد احتیاج ساخت کشتی در کره جنوبی که از ژاپن وارد می‌شوند، چهار شرکت عمده کشتی‌سازی کره جنوبی - شرکت‌های " Hyundai Heavy Industries"، " Daewoo Shipbuilding & Heavy Machinery"، " Korea Shipbuilding & Engineering" و بالاخره " Samsung Shipbuilding & Heavy Industries" - در سال گذشته دستورالعملی تهیه کردند که خرید قسمت‌های مکانیکی مورد نیاز، بگونه‌ای متمرکز صورت پذیرد.

قرار است که چهار شرکت مذکور، قطعات مورد استفاده برای تولیدات مشترک خود را توأمًا "تهیه کنند، بدین معنی که اگر یکی از آنها منبع مستقلی جهت عرضه یا فت دیگر شرکت‌ها نیز خریدهای خود را از قطعات موجود در لیست تولیدات منبع یا شده، فراهم سازند. تا تیری که این امر بر روی واردات اقلام گوناگونی از فرآورده‌های فولاد از ژاپن - از محصولات ریخته‌گری و آهن‌گری شده گرفته تا وسایل و تجهیزات سنگین - می‌گذارد کاملاً روشن است.

در سال ۱۹۸۶، کره جنوبی جمعاً "۱۰۲ کشتی با تناژ ۲/۷۲ میلیون تن (GT) ساخت و سفارشات مبنی بر ساخت ۸۲ کشتی با تناژ ۲/۶۴ میلیون تن (GT) نیز دریافت نمود. حجم سفارشات مربوطه به اندازه‌ای است که خط تولید را تا سال ۱۹۸۸ مشغول به کار نگاهمیدارد و تا زه‌ای در صورتی است که در سال جاری هیچ سفارش جدیدی ارائه نگردد که این امر نیز غیر محتمل بنظر می‌رسد.

در حال این موضوع که آیا صنعت کشتی سازی کره جنوبی خواهد توانست از لحاظ دریافت سفارشات بین المللی همچنان رقیب مهمی برای ژاپن محسوب گردیده و موقعیت کنونی خود را تداوم بخشد، بستگی به آن دارد که چقدر در پایین نگهداشتن سطح قیمتها موفق گردد. این امر نیز از یک سویه موفقیت این کشور در حذف اثرات منفی افزایش ارزش برابری "ون" در مقابل دلار بستگی خواهد داشت و از سویی دیگر نیز تا به موفقیت طرح تجاری این کشور در رابطه با اکتیاع قطعات مکانیکی مورد لزوم، خواهد بود. شایان ذکر است که در سال گذشته، میزان تولید انواع صفحات متوسط و سنگین فولادی کره جنوبی به ۲۱۲۹۱۱۴ تن بالغ گشت، حال آنکه تولید آنها در سال ۱۹۸۵ برابر با ۲۰۱۵۸۹۴ تن بود. همچنین واردات این نوع فرآورده های فولاد نیز به بیش از ۲۹۸۰۰۰ تن رسید.

